

oprávněn oceniti hodnotu předmětu sporu při žalobě o zmatečnost (§ 500, poslední odstavec, c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 30. března 1927, Rv I 1245/26.)

Žaloba Josefa P-a o zmatečnost platebního rozkazu, jímž mu bylo uloženo zaplatiti firmě V. 560 Kč, byla oběma nižšími soudy zamítnuta. Odvolací soud ocenil předmět sporu na 2.500 Kč. Nejvyšší soud odmítl dovolání.

D ů v o d y:

Právem tvrdí žalovaná v dovolací odpovědi, že dovolání je nepřijatelné. Odvolací soud ocenil sice předmět sporu na 2.500 Kč, než učinil tak neprávem a jeho usnesení neváže tudíž dovolací soud. Žaloba o zmatečnost právě tak jako žaloba o obnovu řízení není ve své podstatě samostatnou žalobou, neuplatňuje se jí samostatný nárok, neodvislý od nároku, o němž vydáno bylo domnělé zmatečné rozhodnutí, nýbrž zákon poskytuje tyto žaloby za jistých předpokladů jako mimořádné prostředky k tomu cíli, by skutečnosti, z nichž nespravedlivost soudního výroku vyplývá, byly ve sporu s účinkem uplatňovány (§§ 482, 504, 513 c. ř. s.), pokud se týče, by odstraněno bylo rozhodnutí, spočívající na hrubém porušení jistých základních zásad soudního řízení, které již řádnými opravnými prostředky odstraněno býti nemůže proto, že nabylo právní moci. Z toho plyne, že při žalobách, upravených v pátém díle civilního řádu soudního, vlastním předmětem sporu není obnova řízení, pokud se týče odstranění zmatečného rozhodnutí, nýbrž, že jím jest a zůstává, co bylo předmětem hlavního sporu, v tomto případě tudíž peněžní suma 560 Kč, již zaplatiti žalované straně platebním rozkazem ze dne 20. prosince 1925 bylo žalobci o zmatečnost přikázáno. Nebylo tudíž zákonných předpokladů pro určení hodnoty předmětu sporu odvolacím soudem, potvrdivším rozsudek prvního soudu, a jelikož podle toho, co uvedeno, předmět sporu, záležející v peněžní sumě, nepřevyšuje 2.000 Kč, jest dovolání nepřijatelné, třeba že odvolací soud, aniž k tomu byl oprávněn, ocenil jej na 2.500 Kč. Podle §u 502 třetí odstavec c. ř. s. nedopusťené dovolání bylo tudíž odmítnuto.

Čís. 6947.

Vyrovnačí řád.

Nezáleží na tom, zda nedovolená výhoda ve smyslu §u 47 vyr. ř. byla skutečně plněna, stačí, byla-li jen vážně přislíbena buď dlužníkem samým nebo třetí osobou, zejména tedy též dlužníkovým vyrovnavačem, ať z příkazu nebo s vědomím, nebo bez příkazu nebo bez vědomí dlužníka.

Žaloba podle §u 58 vyr. ř. předpokládá příčinnou souvislost v tom směru, že poskytnutá výhoda vedla právě k tomu, že bylo docíleno vyrovnání.

(Rozh. ze dne 30. března 1927, Rv I 1687/26.)

Žalobou, o niž tu jde, domáhali se vyrovnací věřitelé na vyrovnacím dlužníku doplacení celé pohledávky nad vyrovnací kvotu, ježto prý vyrovnací dlužník poskytl jednomu věřiteli plat nad kvotu. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby. N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání provádí jen důvod podle čís. 4 §u 503 c. ř. s. a to tím způsobem, že odvolací soud na základě výpovědi svědka Vítězslava M-a rozhodl, že žalovaný zaplatil bance K. superkvotu v úmyslu, poskytnouti jí zvláštní výhodu před ostatními věřiteli, ačkoli svědek Josef W. potvrdil pravý opak a ze seznání M-ova není patrné, že žalovaný o jednání vyrovnavače P-a věděl nebo, že mu dal k tomu příkaz. Ostatně ani v tom případě, kdyby žalovaný byl dal k tomu příkaz, nelze prý usuzovati, že složením knížky na vklad 40.000 Kč plnil bance superkvotu, ježto z výpočtu svědka M-a jest patrné, že banka ve skutečnosti nedostala superkvoty, poněvadž nutno přihlížeti nejen k pohledávce, nýbrž i k celým útratám sporu 11.917 Kč 30 h. Mimo to pro nepatrné přeplacení kvoty z omylu nelze prý vyrovnání prohlásiti za neplatné. Leč dovolání v těchto směrech nelze přisvědčiti. Pokud se dovolatel pokouší vyvracet výpověď svědka M-a poukazem na výpověď svědka W-a, neprovádí tím dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení, nýbrž způsobem v dovolacím řízení nepřipustným napadá skutková zjištění, jež odvolací soud beze změny si osvojil. Jinak jest k těmto vývodům uvést toto: Podle §u 58 vyr. ř. může každý věřitel, bylo-li vyrovnání docíleno nedovoleným poskytnutím zvláštních výhod jednotlivým věřitelům, žalobou ve stanovené lhůtě uplatniti nárok, by mu byl zaplacen schodek neb aby byla prohlášena bezúčinnou jinak poskytnutá výhoda, neztrácejí práv z vyrovnání proti dlužníkovi nebo třetím osobám. Co jest poskytnutím zvláštní výhody, ustanovuje § 47 vyr. ř. Nižší soudy zjistily, že žalovaný před prvním vyrovnacím rokem zavázal se ústně, že bance K. zaplatí nad vyrovnací kvotu ještě dalších 40.000 Kč, že tuto částku také v září, nejpozději 1. nebo 2. října 1922 skutečně složil ve vkladní knížce téže banky u její ústředny v Praze jakýs P. z Vídně, jenž o sobě říkal, že jest vyrovnavačem žalovaného, načež mu banka vydala plnou moc, by jejím jménem hlasoval při vyrovnacím roku pro 25% kvotu. Dle tohoto zjištění, z něhož i dovolací soud musí vycházeti, měla banka K. dostati nad kvotu ještě 40.000 Kč. Této výhody mělo se jí dostati z podnětu již zahájeného vyrovnacího řízení před ostatními věřiteli a to, jak nižší soudy zjišťují, v tom záměru, by hlaso-

vala pro vyrovnání. Již sama úmluva o poskytnutí zvláštní výhody podle §u 47 vyr. ř. jest neplatná. Nezáleží tedy na tom, zda byla výhoda také skutečně plněna, stačí, byla-li jen vážně přislíbena buď dlužníkem samým nebo třetí osobou, zejména tedy též dlužníkovým vyrovnavačem ať z příkazu nebo s vědomím, nebo bez příkazu nebo vědomí dlužníka. Neboť jest to zvláště ochrana menšiny věřitelů, která se musí podrobiti většině, a vůbec ochrana všech vyrovnacích věřitelů, přispěvších hmotnými obětmi k záchraně dlužníkově, která vyžaduje, by při vyrovnání byla přísně zachována zásada stejného nakládání se všemi věřiteli. Důsledkem toho není důležité a netřeba ani zkoumati, zda se jmenované bance dostalo skutečně přeplatku nad kvotu a ve které výši. Byla-li tato zásada porušena, poskytuje zákon kromě nároku v §u 47 vyr. ř. dotčného dle §u 58 vyr. ř. věřiteli právo žádati, by mu byl zaplacen schodek neb aby byla poskytnutá výhoda prohlášena za bezúčinnou. Ovšem tento nárok zákon přiznává pouze věřitelům, kteří se nesúčastnili podvodných jednání nebo nedovolených úmluv a beze své viny nebyli s to, by uplatnili v řízení potvrzovacím skutečnosti opravňující k žalobě. Dovolání uplatňuje v této příčině též, že žalobcům nárok ten nepřisluší právě proto, že sami si dali poskytnouti jednak směnky na celou vyrovnací kvotu, jež byly splatny před dospělostí jednotlivých kvot, jednak ještě zboží, totiž přízi v ceně, odhadnuté znalcem na 30.000 Kč, tudíž rovněž nepřipustné zvláštní výhody. Ale právem odvolací soud nepřihlížel k těmto okolnostem jako k novotám dle §u 482 c. ř. s., poněvadž byly uplatněny až v odvolacím řízení. Toliko na vyvrácení žaloby, že nezaplátil úplně vyrovnací kvotu, tvrdil žalovaný ve sporu, že žalobci dostali dle dohody akcepty asi na 240.000 Kč a přízi u firmy G., čímž po srážce výloh z uskladnění a pojištění zboží byla vyrovnací kvota žalobcům úplně zapravena. Tím tedy nijak netvrdil žalovaný, že žalobcům též byla poskytnuta zvláštní výhoda. Tvrdil ovšem ve sporu, že žalobci pozbyli práva na doplacení schodku proto, že sami na něm žádali superkvotu 20.000 Kč, což však žalovaný odmítl. Nebyl-li tedy domnělý návrh přijat žalovaným, nedošlo k závazné úmluvě o zvláštní výhodě dle §u 47 a 58 (2) vyr. ř. Dle toho tedy jest prokázán první předpoklad nároku podle §u 58 vyr. ř., nedovolené poskytnutí zvláštní výhody jednomu z věřitelů. Avšak tento předpoklad sám o sobě ještě nestačí, neboť dle jasného doslovu §u 58 vyrov. ř. musí k tomu přistoupiti i předpoklad další, že vyrovnání bylo docíleno právě tímto nedovoleným poskytnutím výhody. Vyhledává se totiž, jak o tom v nauce a praxi není sporu, příčinná souvislost v tom směru, že poskytnutá výhoda vedla právě k tomu, že bylo docíleno vyrovnání. Také tento předpoklad náleží tvrditi a dokazovati žalobcům, ježto náleží nutně ke skutkovému a právnímu základu nároku dle §u 58 vyrov. ř. Žalobci se v této příčině obmezili na pouhé tvrzení, že jsou splněny podmínky §u 58 vyrov. ř., žalobní nárok však po této stránce neopodstatnili vhodnými věcnými přednesy a průvodními návrhy. Žalovaný popřel toto tvrzení a vzhledem k tomu, že náleželo právě žalobcům, by tuto další podmínku žalobního nároku prokázali, a že bylo dále i povinností soudů, by při

projednání a právním posouzení věci samy od sebe zkoumaly, zda jest splněna i tato další podmínka, nemůže býti na újmu žalovanému, že popíraje žalobní nárok pouze z nedostatku prvního předpokladu (poskytnutí výhody), neuplatňoval v řízení v první stolici ani v opravných spisech, zejména ani v dovolání konkrétních námitek také v tom směru, že není ani zákonem předpokládané příčinné souvislosti mezi poskytnutou výhodou a docílením vyrovnání, tím méně, když oba nižší soudy z právního nedopatření se touto otázkou ve svých rozhodnutích vůbec neobíraly. Ježto tedy tato pro rozhodnutí sporu závažná okolnost nebyla v nižších stolicích vůbec na přetřes vzata, bylo k dovolání zrušiti rozsudky obou nižších soudů pro tuto podstatnou vadu řízení a usnésti se, jak uvedeno (§ 496 čís. 3 a 513 c. ř. s.).

Čís. 6948.

Zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.

Vzhledem k §u 29 zák. jest soud oprávněn přezkoumati nález kárné komise i po stránce hmotného práva. Lhostejno, zda kárná komise byla orgánem zaměstnavatelovým či rozhodčím orgánem paritním. Třebas se strany shodly, že o propuštění zaměstnancově má rozhodnouti kárná komise bez odvolání, nejsou tím dotčena práva zaměstnancova (povinnosti zaměstnavatelovy), vyplývající z §u 29 zák., zjistí-li se dodatně, že byl zaměstnanec na základě kárného nálezu propuštěn bez důležitého důvodu.

Není důvodem k propuštění obchodního pomocníka, že se v soukromém životě vydával neprávem za doktora a profesora.

(Rozh. ze dne 30. března 1927, Rv I 1870/26.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované pojišťovny jako pojišťovací úředník. Kárným nálezem byl uznán vinným, že 1. se neprávem vydával za profesora, aniž měl k tomu předběžná studia, a na základě padělaného diplomu za doktora pařížské university, a že se tím dopustil podvodu, nabyv takto výhody ve svém postavení na úkor jiných kolegů a 2. opravoval původní záznamy sběrací listiny na zlatý poklad republiky československé tím způsobem, že úhrnných 2677 Kč zmenšil o 150 Kč, a tím poškodil zlatý poklad Československé republiky. Na základě tohoto nálezu kárné komise byl žalobce žalovanou ze služby propuštěn. Tvrdě, že tímto propuštěním utrpěl škodu na požitcích a odbytém, domáhal se žalobce její náhrady. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Po stránce právní posoudil první soud věc správně. Ustanovením §u 34 služ. ř. odůvodnil žalobce jen výši nároku. Důvod jeho založil na předpisu §u 29 zák. o obch. pom. pro bezdůvodné propuštění ze služby. Vinu žalované odůvodnil procesní soud skutečností, že majíc podle §u 29 čís. 6 služ. ř. možnost nejen nález potvrditi,